

V Bruselu dne 30.3.2022
COM(2022) 143 final

2022/0092 (COD)

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

kterou se mění směrnice 2005/29/ES a 2011/83/EU, pokud jde o posílení postavení spotřebitelů pro ekologickou transformaci prostřednictvím lepší ochrany před nekalými praktikami a lepších informací

(Text s významem pro EHP)

{SEC(2022) 166 final} - {SWD(2022) 85 final} - {SWD(2022) 86 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

1.1. Důvody a cíle návrhu

Smlouva o fungování Evropské unie (články 114 a 169 SFEU) a Listina základních práv (článek 38) požadují vysokou úroveň ochrany spotřebitele v EU. Právní předpisy EU na ochranu spotřebitele rovněž přispívají k řádnému fungování jednotného trhu. Jejich cílem je zajistit, aby vztahy mezi podniky a spotřebiteli byly spravedlivé a transparentní, a v konečném důsledku tak podpořit blahobyt evropských spotřebitelů a ekonomiku EU.

Cílem tohoto návrhu je posílit práva spotřebitelů změnou dvou směrnic, které chrání zájmy spotřebitelů na úrovni Unie: směrnice 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách¹ a směrnice 2011/83/EU o právech spotřebitelů². Konkrétněji návrh usiluje přispět k oběhovému, čistému a ekologickému hospodářství EU tím, že spotřebitelům umožní přijímat informovaná rozhodnutí o koupi a přispívat tak k udržitelnější spotřebě. Zaměřuje se rovněž na nekalé obchodní praktiky, které spotřebitele klamáním odvádějí od možností udržitelné spotřeby. Kromě toho zajišťuje lepší a jednodušší uplatňování pravidel EU na ochranu spotřebitele.

Návrh byl jednou z iniciativ stanovených v Novém programu pro spotřebitele³ a v Akčním plánu pro oběhové hospodářství⁴ a navazuje na Zelenou dohodu pro Evropu⁵. Posílení postavení spotřebitelů a poskytování příležitostí k úspoře nákladů je klíčovým prvkem rámce udržitelné výrobní politiky. Těchto cílů má být dosaženo pomocí zlepšení účasti spotřebitelů na oběhovém hospodářství, zejména tím, že spotřebitelům budou před uzavřením smlouvy poskytovány lepší informace o trvanlivosti a opravitelnosti určitých produktů a že bude zlepšena jejich ochrana před nekalými obchodními praktikami, které brání udržitelným nákupům a mezi něž patří:

- praktiky „lakování nazeleno“ (tj. zavádějící environmentální tvrzení),
- praktiky předčasného zastarávání (tj. předčasné selhávání zboží) a
- používání nespolehlivých a netransparentních označení udržitelnosti a informačních nástrojů.

Přesněji řečeno je cílem návrhu:

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22).

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64).

³ COM(2020) 696 final, 13. listopadu 2020.

⁴ COM(2020) 98 final, 11. března 2020.

⁵ COM(2019) 640 final, 11. prosince 2019.

- poskytovat informace o existenci a délce obchodní záruky výrobce na trvanlivost u všech druhů zboží nebo o neexistenci takové záruky v případě zboží využívajícího energii,
- poskytovat informace o dostupnosti bezplatných aktualizací softwaru pro veškeré zboží s digitálními prvky, digitální obsah a digitální služby,
- poskytovat informace o opravitelnosti produktů prostřednictvím hodnocení opravitelnosti nebo jiných relevantních informací o opravách, jsou-li k dispozici, pro všechny druhy zboží,
- zajistit, aby obchodníci neuváděli spotřebitele v omyl ohledně dopadů na životní prostředí a sociálních dopadů, trvanlivosti a opravitelnosti produktů,
- zajistit, aby obchodník mohl uvést environmentální tvrzení týkající se budoucího vlivu na životní prostředí pouze v případě, že to zahrnuje jasné závazky,
- zajistit, aby obchodník nemohl inzerovat výhody pro spotřebitele, které se na relevantním trhu považují za běžnou praxi,
- zajistit, aby obchodník mohl srovnávat produkty, a to i prostřednictvím nástroje pro informování o udržitelnosti, pouze v případě, že poskytuje informace o metodě srovnání, o dotčených produktech a dodavatelích a o opatřeních k aktualizaci informací,
- zákaz uvádění označení udržitelnosti, které se nezakládá na systému certifikace nebo není zavedeno orgány veřejné správy,
- zákaz obecných environmentálních tvrzení používaných při propagaci produktů spotřebitelům, pokud nelze prokázat vynikající environmentální profil produktu nebo obchodníka v souladu s nařízením (ES) č. 66/2010 (ekoznačka EU), systémy ekoznaček úředně uznanými v členských státech nebo jinými použitelnými právními předpisy Unie, které jsou pro dané tvrzení relevantní,
- zákaz uvádět environmentální tvrzení o celém produktu, pokud se ve skutečnosti týká pouze určitého aspektu produktu,
- zákaz prezentovat požadavky stanovené právními předpisy pro všechny produkty v příslušné kategorii produktů na trhu Unie jako charakteristický rys nabídky obchodníka,
- zákaz některých praktik souvisejících s předčasným zastaráváním zboží.

Tato opatření jsou zapotřebí k aktualizaci stávajících právních předpisů v oblasti ochrany spotřebitele s cílem zajistit ochranu spotřebitelů a umožnit jim aktivně přispět k ekologické transformaci. Směrnice o právech spotřebitelů v současné době vyžaduje, aby obchodníci spotřebitelům poskytovali informace o hlavních vlastnostech zboží nebo služeb. Zahrnuje zvláštní požadavky na informace o existenci zákonné záruky na soulad zboží se smlouvou, jakož i o dalších obchodních zárukách. Jelikož však neexistuje požadavek poskytovat

informace o neexistenci obchodních záruk na trvanlivost, směrnice výrobce dostatečně nemotivuje k tomu, aby tyto záruky spotřebitelům poskytovali. Výzkum ukazuje, že v případech, kdy jsou spotřební výrobky nabízeny s obchodní zárukou, jsou informace o těchto obchodních zárukách a o způsobu, jakým jsou spotřebitelům účtovány, často nejasné, nepřesné nebo neúplné, což spotřebitelům ztěžuje porovnání výrobků a odlišení obchodní záruky od (povinné) právní záruky⁶. Návrh bude tento problém řešit tím, že zajistí, aby spotřebitelům byly poskytovány informace o existenci obchodní záruky na trvanlivost delší než dva roky, která se vztahuje na celé zboží, kdykoli výrobce takové informace zpřístupní.

Směrnice navíc neobsahuje zvláštní požadavky na poskytování informací o opravitelnosti zboží spotřebitelům. Naopak pouze vyžaduje, aby byly „případně“ poskytovány informace o „poprodejních službách“. Tyto informace, které by pomohly prosadit opravu zboží, a byly by tedy obzvláště cenné při pomáhání k tomu, aby spotřebitelé přispívali k oběhovému hospodářství, v místě prodeje z velké části chybí. Nedávné studie ukazují, že až 80 % spotřebitelů v EU uvádí, že mají obtíže nalézt informace o tom, jak snadné je výrobek opravit⁷.

Obecná pravidla směrnice o nekalých obchodních praktikách týkající se klamavých praktik lze použít na praktiky „lakování nazeleno“, mají-li na základě posouzení jednotlivých případů negativní dopad na spotřebitele. Ve směrnici ani v její příloze I (černá listina) však nejsou žádná zvláštní pravidla označující tyto praktiky za nekalé za všech okolností. Nedávné prověřování internetových stránek orgány sítě pro spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele, jehož cílem bylo odhalit zavádějící environmentální tvrzení, potvrdilo potřebu posílit pravidla, aby bylo vymáhání práva v této oblasti snadnější. Nedávná studie Komise navíc posoudila 150 environmentálních tvrzení a zjistila, že značná část (53,3 %) z nich poskytuje vágní, zavádějící nebo nepodložené informace o environmentálních vlastnostech produktů napříč EU a v široké škále skupin produktů (v reklamě i na produktu)⁸.

Stejná situace panuje i v případech předčasného zastarávání. Neexistence zvláštních pravidel a potřeba posoudit konkrétní dopady této praktiky na spotřebitele ztěžuje prosazování směrnice v této oblasti. To potvrzuje skutečnost, že 76 % respondentů ve své odpovědi na otevřenou veřejnou konzultaci zohledněnou v rámci přípravy tohoto návrhu zmínilo, že v posledních třech měli zkušenost s neočekávaným selháním výrobku⁹.

1.2. Soulad se stávajícími předpisy

Směrnice (EU) 2019/771¹⁰ (směrnice o prodeji zboží) podporuje trvanlivost zboží prostřednictvím právní záruky, jež spotřebitelům poskytuje určitá práva po dobu nejméně

⁶ Evropská komise, *Consumer market study on the functioning of legal and commercial guarantees for consumers in the EU* (Studie spotřebitelského trhu o fungování právních a obchodních záruk pro spotřebitele v EU), 2015. Evropská komise, Podpůrná studie posouzení dopadů: *Study on Empowering Consumers Towards the Green Transition* (Studie o posílení postavení spotřebitelů na cestě k ekologické transformaci), červenec 2021. *Commercial warranties: are they worth the money?* (Obchodní záruky: stojí za ty peníze?), ECC-Net, duben 2019.

⁷ Evropská komise, *Behavioural Study on Consumers' engagement in the circular economy* (Behaviorální studie účasti spotřebitelů v oběhovém hospodářství), 2018, s. 81.

⁸ Evropská komise, *Environmental claims in the EU – inventory and reliability assessment* (Environmentální tvrzení v EU – inventura a posouzení spolehlivosti), 2020.

⁹ Evropská komise, *A New Consumer Agenda Factual summary report – public consultation* (Faktická souhrnná zpráva o Novém programu pro spotřebitele – veřejná konzultace), 2020, s. 20.

¹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES (Úř. věst. L 136, 22.5.2019, s. 28).

dvou let, kterou mohou členské státy za určitých podmínek prodloužit. Stanoví rovněž podmínky, za nichž může výrobce spotřebiteli nabídnout obchodní záruku na trvanlivost.

Tento návrh zvýší transparentnost pro spotřebitele, pokud jde o obchodní záruky, a tím také povzbudí výrobce k tomu, aby nabízeli obchodní záruky na trvanlivost delší než dva roky tím způsobem, že obchodníkům uloží povinnost poskytovat v místě prodeje informace o existenci (nebo neexistenci v případě zboží využívajícího energii) a délce obchodních záruk na trvanlivost poskytovaných výrobcí.

Jak směrnice o prodeji zboží, tak směrnice o digitálním obsahu¹¹ zajišťují, že spotřebitelům jsou poskytovány aktualizace softwaru, aby produkt zůstal v souladu po dobu trvání smlouvy, nebo případně po dobu, kterou by spotřebitel mohl rozumně očekávat.

Srovnatelnost produktů v místě prodeje na základě dostupnosti aktualizací softwaru však není řešena. Tento návrh stanoví povinnost informovat spotřebitele před uzavřením smlouvy o existenci aktualizací softwaru a o lhůtě, po kterou se výrobce zavazuje aktualizace poskytovat, jestliže tyto informace sdělí výrobce. Pokud již existuje obchodní záruka na trvanlivost nabízená na dobu delší než dva roky, informační povinnost obchodníků v případě aktualizací softwaru zůstává pouze tehdy, je-li doba trvání delší než doba trvání obchodní záruky na trvanlivost, aby se zabránilo tomu, že spotřebitelům budou poskytovány zbytečné informace.

Vzhledem k tomu, že tento návrh mění stávající směrnice EU v oblasti spotřebitelského práva, jeho ustanovení se budou moci opírat o celé spektrum mechanismů vymáhání práva ve stávajících právních předpisech EU na ochranu spotřebitele, nedávno posílených směrnicí o lepším vymáhání a modernizaci¹², směrnicí o zástupných žalobách¹³ a revidovaným nařízením o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele¹⁴.

1.3. Soulad s ostatními politikami EU

S výjimkou některých odchylek se obě směrnice v oblasti spotřebitelského práva pozměňované tímto návrhem vztahují na všechna hospodářská odvětví. Vzhledem ke své obecné působnosti platí pro mnoho aspektů transakcí mezi podniky a spotřebiteli, na něž se mohou vztahovat i jiné, specifitější právní předpisy EU v různých oblastech. Vzájemný vztah mezi různými nástroji práva Unie je upraven zásadou *lex specialis*. Podle této zásady se obecné směrnice v oblasti spotřebitelského práva použijí vždy, když příslušné aspekty transakcí mezi podniky a spotřebiteli nejsou upraveny konkrétnějšími ustanoveními práva EU. Obecné směrnice v oblasti spotřebitelského práva tedy fungují jako „záchranná síť“, která

¹¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/770 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb (Úř. věst. L 136, 22.5.2019, s. 1).

¹² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2161 ze dne 27. listopadu 2019, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES, 2005/29/ES a 2011/83/EU, pokud jde o lepší vymáhání a modernizaci právních předpisů Unie na ochranu spotřebitele (Úř. věst. L 328, 18.12.2019, s. 7).

¹³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1828 ze dne 25. listopadu 2020 o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o zrušení směrnice 2009/22/ES (Úř. věst. L 409, 4.12.2020, s. 1).

¹⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394 ze dne 12. prosince 2017 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování právních předpisů na ochranu zájmů spotřebitelů a o zrušení nařízení (ES) č. 2006/2004 (Úř. věst. L 345, 27.12.2017, s. 1).

zajišťuje, aby bylo možné zachovávat vysokou úroveň ochrany spotřebitele ve všech odvětvích, a doplňuje a vyplňuje mezery v odvětvových právních předpisech Unie.

Tento návrh bude doplněn dvěma dalšími iniciativami na úrovni EU: iniciativou týkající se environmentálních tvrzení a iniciativou pro udržitelné produkty. Cílem iniciativy týkající se environmentálních tvrzení bude zavést další požadavky týkající se environmentálních tvrzení ohledně výrobků a organizací, a to pro tvrzení uváděná podniky vůči spotřebitelům i tvrzení uváděná podniky vůči jiným podnikům.

Iniciativa pro udržitelné produkty vychází ze stávající směrnice o ekodesignu¹⁵ a má za cíl zavést požadavky na udržitelnost pro produkty prodávané v EU. Tyto tři iniciativy jsou vzájemně soudržné a navzájem se doplňují.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Ochrana spotřebitele spadá do společné působnosti („sdílená pravomoc“) EU a jejích členských států. Jak je stanoveno v článku 169 Smlouvy o fungování EU (SFEU), musí EU přispívat k ochraně hospodářských zájmů spotřebitelů a k podpoře jejich práva na informace a vzdělávání, a to za účelem ochrany jejich zájmů. Tento návrh vychází z článku 114, jenž je dle čl. 169 odst. 2 písm. a) právním základem pro přijímání opatření, která přispívají k dosažení cílů článku 169 v souvislosti s vytvářením vnitřního trhu.

Kromě sledování cílů v podobě jednotného trhu a ochrany spotřebitele bude návrh rovněž usilovat o vysokou úroveň ochrany životního prostředí tím, že uvolní příležitosti pro oběhové, čisté a ekologické hospodářství. Jelikož se tyto přínosy pro životní prostředí doplňují s primárními cíli v podobě ochrany spotřebitele a vytváření jednotného trhu, zůstává článek 114 o vytváření vnitřního trhu s náležitým přihlédnutím k článku 169 SFEU vhodným právním základem.

• Subsidiarita (v případě sdílené pravomoci)

Tento návrh mění pravidla EU v oblasti ochrany spotřebitele, jejichž přijetí je považováno za nezbytné a odpovídající zásadě subsidiarity. Lépe fungujícího jednotného trhu nelze dosáhnout pouze vnitrostátními právními předpisy. S prohlubováním jednotného trhu a rostoucím počtem transakcí spotřebitelů v EU mezi členskými státy pravidla EU na ochranu spotřebitele nabývají na významu. Problémy, jimiž se tyto navrhované změny zabývají, jsou problémy vyskytující se v celé EU, které mají stejné příčiny. Proto budou účinná pouze opatření přijatá na úrovni EU.

V rámci EU jsou objem a intenzita přeshraničního obchodu natolik vysoké, že účinné fungování jednotného trhu je zranitelné vůči nejednotným – či dokonce pouze odlišným – politickým rozhodnutím členských států. Kromě toho mají obchodníci přístup ke spotřebitelům přes hranice členských států. To může způsobit problémy, které budou pro samotné vnitrostátní zákonodárce a regulační orgány z jejich pozice těžko dostatečně řešitelné.

¹⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES ze dne 21. října 2009 o stanovení rámce pro určení požadavků na ekodesign výrobků spojených se spotřebou energie (Úř. věst. L 285, 31.10.2009, s. 10).

Bez činnosti na úrovni EU by vnitrostátní iniciativy sice spotřebitelům a vnitrostátním trhům přinášely určitý užitek, ale mohly by vést k roztržitosti jednotného trhu a následně způsobit právní nejistotu a zvyšování nákladů na dodržování předpisů.

Směrnice 2005/29/ES zajišťuje plnou harmonizaci vnitrostátních předpisů týkajících se nekalých obchodních praktik, které poškozují hospodářské zájmy spotřebitelů. Směrnice 2011/83/EU v zásadě stanoví plnou harmonizaci pravidel pro požadavky na předsmulvné informace.

Jakékoli nové vnitrostátní právní předpisy v oblasti působnosti těchto směrnic by byly v rozporu s plně harmonizovaným právním rámcem. Tento návrh pomáhá zmírnit obtíže, s nimiž se potýkají vnitrostátní orgány při prosazování stávajících předpisů založených na zásadách směrnice 2005/29/ES v tak složitých oblastech, jako jsou klamavá environmentální tvrzení, praktiky předčasného zastarávání a netransparentní označení udržitelnosti a nástroje pro informování o udržitelnosti. Díky dalšímu upřesnění toho, kdy a jak by tyto praktiky byly považovány za nekalé, by se zvýšila účinnost ochrany spotřebitele v rámci EU.

Tento návrh rovněž mění směrnici 2011/83/EU tak, že vyžaduje, aby obchodníci před uzavřením smlouvy poskytli informace o trvanlivosti a opravitelnosti produktů, aby bylo zajištěno, že se spotřebitelé budou moci informovaněji rozhodovat o koupi. To zajistí, že spotřebitelé budou při nákupu produktů na jednotném trhu moci těchto informací využívat.

- **Proporcionalita**

Opatření obsažená v návrhu jsou přiměřená cílům, jimiž je umožnit spotřebitelům informovaná rozhodnutí o koupi, podpořit udržitelnou spotřebu, odstranit nekalé obchodní praktiky obchodníků, které poškozují udržitelnou ekonomiku a odvádějí spotřebitele od možností udržitelné spotřeby, a zajistit lepší a jednodušší uplatňování pravidel EU na ochranu spotřebitele.

Požadavek poskytovat informace o existenci obchodní záruky výrobce na trvanlivost delší než dva roky je třeba pouze v případě, že výrobce tyto informace zpřístupní obchodníkovi. U zboží využívajícího energii by navíc spotřebitelé měli být informováni o tom, že výrobce tyto informace nezpřístupnil. Na obchodníky se tento požadavek vztahuje pouze v souvislosti se zbožím využívajícím energii, u něhož lze spolehlivě odhadnout trvanlivost a u něhož mají spotřebitelé o tyto informace největší zájem.

Pokud jde o zboží s digitálními prvky, je poskytování *informací o dostupných aktualizacích softwaru* vyžadováno pouze v případě, že jsou aktualizace dodávány po delší dobu, než je doba, po kterou platí obchodní záruka výrobce na trvanlivost, a pokud výrobce takové informace poskytne obchodníkovi. Dále by takové informace měly být poskytovány pouze v případě jediného poskytnutí digitálních prvků, o něž se jedná.

Pokud jde o digitální služby a digitální obsah, je poskytování *informací o dostupných aktualizacích softwaru* vyžadováno pouze v případě, že poskytovatel takové informace poskytne obchodníkovi, pokud je poskytovatelem jiný subjekt než obchodník. Dále by takové informace měly být poskytovány pouze v případě jediného poskytnutí příslušné digitální služby či obsahu.

Poskytování *informací o opravitelnosti produktů prostřednictvím hodnocení opravitelnosti nebo jiných relevantních informací o opravách* se vyžaduje v místě prodeje pouze tehdy, je-li již pro tento produkt podle právních předpisů EU hodnocení opravitelnosti zavedeno, nebo

vždy, když výrobce zpřístupní jiné relevantní informace o opravách. Obchodníci nejsou povinni informovat spotřebitele v místě prodeje, pokud tyto informace nejsou k dispozici.

Očekává se, že *zákaz obecných environmentálních tvrzení používaných při propagaci produktů spotřebitelům* přinese spotřebitelům značný užitek a zároveň omezí zátěž obchodníků. Obchodníci mohou uvádět obecná environmentální tvrzení v případech, kdy lze prokázat vynikající environmentální profil produktů nebo obchodníků dle nařízení (ES) č. 66/2010 (ekoznačka EU), systémy ekoznaček úředně uznanými v členských státech dle článku 11 nařízení (ES) č. 66/2010 nebo podle jiných použitelných právních předpisů Unie.

Očekává se rovněž, že *zákaz uvádět environmentální tvrzení o celém produktu, pokud se ve skutečnosti týká pouze určitého aspektu produktu*, přinese spotřebitelům značný užitek a zároveň vyjasní pravidla pro obchodníky a zajistí pro ně rovné podmínky. Zákaz umožní obchodníkům, aby nadále uváděli environmentální tvrzení o určitém aspektu produktu, je-li spotřebiteli jasně sděleno, že se toto tvrzení týká určitého aspektu, a nikoli celého produktu.

Zákaz praktik souvisejících s předčasným zastaráváním produktů se zaměřuje na konkrétní a přesně definované stávající postupy a jeho cílem je zajistit právní jistotu pro obchodníky a usnadnit vymáhání práva, neboť donucovací orgány nebudou muset prokazovat, že produkt byl navržen tak, aby předčasně zastaral, za účelem stimulace koupě nového modelu.

- **Volba nástroje**

Vzhledem k tomu, že tento návrh mění dvě stávající směrnice, je nejvhodnějším nástrojem směrnice.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ EX-POST, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení ex post / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

V roce 2017 proběhla kontrola účelnosti právních předpisů EU v oblasti ochrany spotřebitele a marketingu a hodnocení směrnice o právech spotřebitelů. Zjištění z této kontroly poukázala především na potřebu zlepšit informovanost a prosazování pravidel a možnosti spotřebitelů domáhat se nápravy, aby stávající právní předpisy byly co nejlépe využívány, a poukázala na omezený počet nezbytných změn v důsledku digitalizace.

Vzhledem k zaměření na vymáhání práva a digitalizaci nebyly učiněny žádné konkrétní závěry ohledně přínosu spotřebitelského práva EU k udržitelné spotřebě, což je otázka, která o několik let později spolu s vyhlášením Zelené dohody pro Evropu získala na důležitosti. Nicméně tento nástroj všude, kde je to možné a relevantní, vychází ze zjištění a závěrů shromážděných při uvedených činnostech z roku 2017¹⁶.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Při přípravě tohoto návrhu vedla Komise konzultace se zúčastněnými stranami prostřednictvím:

¹⁶ Výsledky kontroly účelnosti práva v oblasti ochrany spotřebitele a marketingu a hodnocení směrnice o právech spotřebitelů.
<https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/59332>

- mechanismu zpětné vazby k počátečnímu posouzení dopadů,
- on-line veřejné konzultace,
- cílených konzultací s klíčovými zúčastněnými stranami, které sestávaly z přibližně 150 hloubkových rozhovorů s hlavními skupinami, jichž se iniciativa týká: vnitrostátními orgány, unijními a vnitrostátními podnikatelskými sdruženími a unijními a vnitrostátními sdruženími spotřebitelů,
- telefonických rozhovorů vedených za pomoci počítače s více než 100 společnostmi,
- on-line spotřebitelského průzkumu mezi téměř 12 000 spotřebiteli ve všech zemích EU,
- čtyř odborných seminářů s různými skupinami zúčastněných stran.

On-line otevřená veřejná konzultace

Tato otevřená veřejná konzultace zjistila, že největší překážkou lepší účasti spotřebitelů na ekologické transformaci a směřování k udržitelnějšímu spotřebnímu chování je ověřování spolehlivosti environmentálních tvrzení o produktech. Spotřebitelské organizace tuto skutečnost označovaly za překážku častěji než podnikatelská sdružení.

Většina respondentů v posledních třech letech zažila neočekávané selhání produktu. Za nejproblematičtější byly označeny produkty IKT, následované malými domácími spotřebiči, oděvy a obuví.

„Informace o opravitelnosti produktu“ byly označeny za možnost, která s největší pravděpodobností umožní spotřebitelům vybírat si udržitelnější produkty a podílet se na oběhovém hospodářství. Tyto informace výrazně upřednostňovaly orgány veřejné správy a občané, nikoli však společnosti/obchodní organizace, které namísto toho upřednostňovaly poskytování „informací o environmentální a klimatické stopě životního cyklu produktu“. Tato možnost byla rovněž celkově hodnocena jako druhá nejlepší.

Za nejlepší možnost, jak posílit postavení spotřebitelů v ekologické transformaci, bylo označeno poskytování lepších informací o trvanlivosti/životnosti produktů. Tuto možnost výrazně upřednostňovaly spotřebitelské organizace a občané, nikoli však společnosti/obchodní organizace ani podnikatelská sdružení, které upřednostňovaly „zvyšování povědomí o úloze spotřebitelů v oběhovém hospodářství a ekologické transformaci“.

Cílená konzultace

V této konzultaci – vedené s cílem rozšířit zpětnou vazbu shromážděnou v on-line otevřené veřejné konzultaci, téměř všechny zúčastněné strany (s výjimkou stran zastupujících průmysl) souhlasily s názorem, že spotřebitelům se nedostává informací nebo nemají přístup k informacím o i) dopadu produktů na životní prostředí, ii) životnosti zboží, iii) vlastnostech specifických pro daný produkt, které mohou vést k předčasnému selhání, a iv) dostupnosti náhradních dílů pro opravy a aktualizacích/modernizacích softwaru.

Většina spotřebitelských organizací se domnívala, že spotřebitelé jsou vystaveni „lakování nazeleno“ a že do určité míry dochází k „předčasnému zastarávání“. Zástupci z oblasti

průmyslu spíše nesouhlasili. Většina skupin zúčastněných stran rovněž označila za problém šíření označení udržitelnosti.

Průzkum pomocí telefonických rozhovorů vedených za pomoci počítače

Výrobci a maloobchodníci byli požádáni, aby uvedli rozsah dopadu a nákladů zavedení různých požadavků plynoucích z právních předpisů na svou organizaci. Odpovědi ohledně každého z požadavků byly následující:

- „Poskytování informací o aspektech navrhování produktu, které mohou způsobit jeho předčasné selhání“, by mělo největší dopad a bylo by nejnákladnější.
- „Silnější ochrana spotřebitele před plánovanými (úmyslnými) praktikami zastarávání“ by měla nejmenší dopad.
- „Povinnost poskytovat informace o době trvání obchodní záruky u všech produktů“ a „povinnost výslovně informovat spotřebitele o tom, že pro daný produkt není poskytována obchodní záruka na trvanlivost“, by byly nejméně nákladné.

On-line spotřebitelský průzkum

Z průzkumu vyplynulo, že spotřebitelé se zdají být otevřeni účasti na ekologické transformaci. Většina respondentů nebyla ochotna za informace o trvanlivosti a opravitelnosti „zboží dlouhodobé spotřeby“ platit (např. prostřednictvím aplikace). Přibližně polovina respondentů uvedla, že jsou ochotni si připlatit k původní ceně za produkt, který vydrží déle, aniž by bylo nutné jej opravit, a podobný podíl uvedl, že jsou ochotni si připlatit za stejný produkt, který vydrží déle s menšími/přiměřenými opravami. Ještě větší část uvedla, že jsou ochotni si připlatit za stejný produkt, na který se vztahuje obchodní záruka, která by pokryla náklady na opravy. „*Vnímaná vyšší cena produktů šetrných k životnímu prostředí*“ byla označena za hlavní překážku, která brání spotřebitelům v přijetí udržitelnějšího chování, a za nejúčinnější možnosti, jak spotřebitelům pomoci volit environmentálně udržitelnější produkty, bylo označeno „*poskytování lepších informací o trvanlivosti/životnosti produktů*“ a „*poskytování lepších informací pro spotřebitele ohledně environmentální a klimatické stopy životního cyklu produktu*“.

Odborné semináře

První seminář

Shromáždil názory na **rozsah problémů a příklady účinných opatření**. Potvrdil řadu zjištění z jiných částí konzultací. Ve velké míře panovala shoda na tom, že dochází k „lakování nazeleno“ a že může být obtížné získat informace o trvanlivosti produktu. Byly vyjádřeny pochybnosti, zda produkty nejsou záměrně navrhovány tak, aby předčasně selhaly.

Druhý seminář

Shromáždil názory **průmyslových sdružení** na to, jak lze k poskytování informací o produktech využít digitální prostředky. Poukázal na některé z možností, které digitální nástroje (např. kódy QR, elektronické štítky) nabízejí pro sdělování povinných informací o produktech a zjednodušení označování produktů.

Rovněž zdůraznil některé z problémů, zejména z hlediska malých a středních podniků, které mohou potřebovat finanční podporu na zavedení těchto nástrojů, a pro zranitelné spotřebitele, kteří k nim nemají přístup nebo je nemohou využívat.

Třetí seminář

Shromáždil zpětnou vazbu k možným **variantám řešení řady problémů**. Účastníci semináře zopakovali mnoho stejných bodů, které byly vzneseny v předchozích konzultacích, a potvrdili podporu některých zkoumaných možností politiky.

Čtvrtý seminář

Shromáždil názory **orgánů vymáhajících dodržování právních předpisů na ochranu spotřebitele** ohledně problémů v oblasti vymáhání práva. Účastníci zdůraznili, že je obtížné prokázat úmysl, pokud jde o plánované zastarávání.

Orgány veřejné správy uvedly, že nemají odborné technické znalosti k tomu, aby mohly vymáhat environmentální tvrzení, a neshodly se na tom, zda je prosazování stávajících pravidel směrnice o nekalých obchodních praktikách účinné.

• Posouzení dopadů

Tento návrh vychází z posouzení dopadů¹⁷. Výbor Komise pro kontrolu regulace vydal dne 5. února 2021 nejprve záporné stanovisko (s komplexními připomínkami).

Po výrazné revizi původního návrhu vydal výbor dne 17. září 2021 kladné stanovisko s dalšími připomínkami¹⁸. Příloha I posouzení dopadů vysvětluje, jak byly připomínky výboru vyřešeny.

Posouzení dopadů vymezuje dva problémy rozdělené do několika dílčích problémů. Těmito dvěma zjištěnými problémy jsou tyto skutečnosti:

- 1) Spotřebitelé nemají v místě prodeje k dispozici spolehlivé informace, které by jim umožňovaly rozhodnout se pro environmentálně udržitelnou spotřebu.
- 2) Spotřebitelé čelí klamavým obchodním praktikám souvisejícím s udržitelností produktů.

Problém č. 1 se dále dělí na dílčí problémy:

- 1.1) Nedostatek spolehlivých informací o environmentálních vlastnostech produktů
- 1.2) Nedostatek spolehlivých informací o životnosti zboží
- 1.3) Nedostatek spolehlivých informací o opravitelnosti produktů

Problém č. 2 se dále dělí na dílčí problémy:

- 2.1) Spotřebitelům jsou prodávány produkty, které nevydrží tak dlouho, jak by mohly nebo jak spotřebitelé očekávají („předčasné zastarávání“).
- 2.2) Spotřebitelé se potýkají s nejasnými nebo nedostatečně podloženými environmentálními tvrzeními („lakování nazeleno“) uváděnými společnostmi.

¹⁷ Pracovní dokument útvarů Komise SWD(2022) 82.

¹⁸ Pracovní dokument útvarů Komise SEC(2022) 165.

- 2.3) Spotřebitelé se potýkají s označeními udržitelnosti a digitálními informačními nástroji, které nejsou vždy transparentní nebo důvěryhodné.

U každého jednotlivého dílčího problému byla zvažována řada možností politiky. Na základě analýzy zohledňující více kritérií, doplněné o (částečnou) analýzu nákladů a přínosů, a kvalitativního posouzení přiměřenosti různých zvažovaných možností byla k řešení těchto problémů navržena kombinace pěti upřednostňovaných možností politiky:

- 1) poskytování informací o existenci nebo neexistenci informací o existenci obchodní záruky výrobce na trvanlivost a o době, po kterou jsou poskytovány bezplatné aktualizace softwaru (k řešení dílčího problému 1.2);
- 2) poskytování hodnocení opravitelnosti nebo jiných relevantních informací o opravách, je-li to vhodné / jsou-li k dispozici (k řešení dílčího problému 1.3);
- 3) zákaz určitých zjištěných praktik spojených s předčasným zastaráváním (k řešení dílčího problému 2.1);
- 4) zákaz nepodložených obecných nebo vágních environmentálních tvrzení a stanovení kritérií pro posuzování spravedlivosti environmentálních tvrzení, aby se zajistila jejich transparentnost a důvěryhodnost vůči spotřebitelům (s cílem řešit dílčí problém 2.2);
- 5) stanovení kritérií pro posuzování spravedlivosti označení udržitelnosti a digitálních informačních nástrojů s cílem zajistit, aby byly pro spotřebitele transparentní a důvěryhodné (s cílem řešit dílčí problém 2.3).

Dílčí problém 1.1 (nedostatek spolehlivých informací o environmentálních vlastnostech produktů)

Za nejlepší způsob, jímž by se zavedly povinné požadavky na informace o environmentálních vlastnostech, byly považovány odvětvové právní předpisy, neboť dotčené vlastnosti se výrazně liší v závislosti na kategorii produktů. Posouzení dopadů proto nenavrhlo upřednostňovanou možnost politiky k řešení tohoto dílčího problému.

Dílčí problém 1.2 (nedostatek spolehlivých informací o životnosti zboží)

Upřednostňovaná možnost by zajistila lepší informovanost spotřebitelů o trvanlivosti zboží, které kupují, neboť obchodní záruka výrobce na trvanlivost je vynikajícím ukazatelem trvanlivosti zboží.

Povinnost obchodníků informovat spotřebitele o délce záruky nebo o případné neexistenci záruky by navíc motivovala obchodníky, aby soutěžili v poskytování a trvání těchto záruk, čímž by nepřímo motivovala výrobu produktů s delší životností.

Další zvažovanou možností řešení tohoto dílčího problému byla povinnost informovat spotřebitele o očekávané životnosti zboží. Nebyla však zvolena, jelikož vypočítat očekávanou životnost standardizovaným způsobem pro všechny typy produktů, na něž se vztahuje, nebylo považováno za proveditelné.

Dílčí problém 1.3 (nedostatek spolehlivých informací o opravitelnosti produktů)

Upřednostňovaná možnost politiky by zajistila, že spotřebitelé obdrží v místě prodeje spolehlivé informace o opravitelnosti zboží v podobě hodnocení opravitelnosti, pokud pro danou konkrétní kategorii produktů existuje a je stanoveno právem Unie.

Není-li takové hodnocení opravitelnosti použitelné nebo dostupné, tato možnost by zajistila, že spotřebitelům budou poskytnuty jiné relevantní informace o opravách (jsou-li k dispozici), například dostupnost náhradních dílů (včetně postupu pro jejich objednání) nebo návody k opravě.

Dílčí problém 2.1 (produkty nevydrží tak dlouho, jak by měly)

Upřednostňovaná možnost by zajistila lepší ochranu spotřebitelů před zbožím či službami uváděnými na trh bez sdělení skutečnosti, že byly navrženy tak, aby zastaraly dříve, než by spotřebitel mohl očekávat.

Označení konkrétních postupů za „praktiky předčasného zastarávání“ usnadní orgánům v oblasti ochrany spotřebitele vymáhání práva.

Další zvažovanou možností řešení tohoto dílčího problému bylo shromažďování podkladů o případech předčasného selhání produktů, které zjistily oprávněné subjekty. Tato možnost však nebyla zvolena, neboť nebylo považováno za pravděpodobné, že by spotřebitelům přinesla významný prospěch.

Dílčí problém 2.2 (nejasná nebo nepodložená environmentální tvrzení)

Upřednostňovaná možnost by zajistila ochranu spotřebitelů před „lakováním nazeleno“, neboť subjekty, které taková tvrzení uvedou, budou muset splnit určitý standard. Rovněž by usnadnila vymáhání práva ze strany orgánů v oblasti ochrany spotřebitele.

Dílčí problém 2.3 (nejasné/nepodložené označení udržitelnosti / digitální informační nástroje)

Upřednostňovaná možnost by zajistila ochranu spotřebitelů před tím, aby byli těmito označeními a nástroji uvedeni v omyl.

Další zvažovanou možností řešení tohoto dílčího problému bylo předběžné schválení označení udržitelnosti a digitálních informačních nástrojů prostřednictvím orgánu EU. Tato možnost však nebyla zvolena, neboť zátěž obchodníků byla považována za nepřiměřenou.

Očekává se, že kombinace upřednostňovaných možností politiky zvýší blahobyt spotřebitelů během období patnácti let nejméně o **12,5–19,4 miliardy EUR** (v průměru přibližně **1 miliardu EUR** ročně). Bude rovněž přínosem pro životní prostředí, přičemž částečný odhad celkového ušetřeného **ekvivalentu CO₂ činí 5–7 milionů tun ekvivalentu CO₂** za období patnácti let. Zároveň se podniky budou muset přizpůsobit, což by mělo podle očekávání přinést **náklady ve výši v rozmezí 9,1–10,4 miliardy EUR**. To představuje průměrné jednorázové náklady **na společnost v rozmezí 556–568 EUR**, následované opakovanými ročními náklady v rozmezí **64–79 EUR** za dané období. Na druhé straně to podnikům rovněž přinese velmi významný užitek v souvislosti s rovnými podmínkami, neboť podniky, které v současné době uvádějí spotřebitele v omyl, by musely sladit své postupy s postupy skutečně udržitelnými. Očekává se, že náklady na **prosazování** upřednostňovaných možností ze strany orgánů veřejné správy budou činit v průměru přibližně **440 000–500 000 EUR ročně** na členský stát.

Aby byl zajištěn plný soulad s ostatními připravovanými iniciativami Komise, bylo rozhodnuto, že některé prvky upřednostňovaných možností politiky vybraných v posouzení dopadů k řešení dílčího problému 2.2 (nejasná nebo nepodložená environmentální tvrzení) a

dílčího problému 2.3 (nejasné/nepodložené označení udržitelnosti / digitální informační nástroje) nebudou prováděny prostřednictvím této iniciativy, ale pomocí jiných iniciativ.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

Zpráva o kontrole účelnosti zveřejněná v roce 2017 ukázala, že obecné právní předpisy EU v oblasti ochrany spotřebitele nejsou obzvláště zatěžující, a to ani v absolutním měřítku, ani ve srovnání s jinými oblastmi regulace EU¹⁹. Tato hodnocení tedy s ohledem na přínosy právních předpisů EU pro ochranu spotřebitelů a usnadnění fungování jednotného trhu zjistila pouze omezený prostor pro snížení zátěže.

Vzhledem k zaměření na vymáhání práva a digitalizaci nebyly učiněny žádné konkrétní závěry o tom, jak spotřebitelské právo EU přispívá k udržitelné spotřebě. Všude, kde to je možné a relevantní, však tento nástroj vychází ze zjištění a závěrů shromážděných v rámci uvedeného hodnocení.

- **Základní práva**

Návrh je v souladu s článkem 38 Listiny základních práv, podle něhož je EU povinna zajistit vysokou úroveň ochrany spotřebitele. To bude zajištěno prostřednictvím

- a) zlepšení spolehlivosti informací o trvanlivosti a opravitelnosti poskytovaných v místě prodeje a
- b) řešení klamavých obchodních praktik souvisejících s „lakováním nazeleno“ a používáním nespolehlivých a netransparentních označení udržitelnosti a nástrojů pro informování o udržitelnosti a také předčasného zastarávání.

Vyjasnění, co představuje nekalou obchodní praktiku, pokud jde o uvádění environmentálních tvrzení a používání označení udržitelnosti a nástrojů pro informování o udržitelnosti a předčasné zastarávání, přispěje k provádění článku 16 Listiny, který zaručuje svobodu podnikání v souladu s právem Unie a vnitrostátními právními předpisy a praxí.

V neposlední řadě návrh tím, že posiluje postavení spotřebitelů, aby mohli činit environmentálně udržitelnější rozhodnutí o koupi, respektuje právo na vysokou úroveň ochrany životního prostředí a zlepšování kvality životního prostředí, jak stanoví článek 37 Listiny.

¹⁹ Další informace viz kapitola 6.2.4 zprávy o kontrole účelnosti
<https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/59332>

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh nemá žádné důsledky pro rozpočet EU.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Komise předloží zprávu o uplatňování této směrnice Evropskému parlamentu a Radě nejpozději do pěti let od jejího přijetí. Tato zpráva posoudí uplatňování směrnice.

- **Informativní dokumenty (u směrnic)**

Vzhledem k tomu, že návrh zavádí konkrétní změny dvou stávajících směrnic, měly by členské státy buď poskytnout Komisi znění konkrétních změn vnitrostátních pravidel, nebo v případě, že k takovým změnám nedojde, vysvětlit, které konkrétní vnitrostátní právní předpisy již změny stanovené v návrhu provádějí.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních pravidel v návrhu**

Článek 1 – Změny směrnice 2005/29/ES

Článek 1 návrhu pozměňuje směrnicí 2005/29/ES tím, že aktualizuje seznam znaků produktu, u nichž lze případ, kdy obchodník uvádí spotřebitele v omyl, považovat za klamavé jednání. Na seznam jednání, která budou považována za klamavá, pokud vedou nebo mohou vést průměrného spotřebitele k rozhodnutí o obchodní transakci, které by jinak neučinil, jsou rovněž zahrnuty dvě nové obchodní praktiky. Na seznam informací, které mají být v případě určitých obchodních praktik považovány za závažné a jejichž opomenutí může vést k tomu, že dotčená obchodní praktika bude považována za klamavou, se doplňuje nová položka. Kromě toho se seznam obchodních praktik, jež jsou považovány za nekalé za všech okolností, rozšiřuje na praktiky spojené s předčasným zastaráváním produktů a „lakováním nazeleno“.

Seznam znaků produktu, o nichž by obchodník dle čl. 6 odst. 1 směrnice 2005/29/ES neměl spotřebitele uvést v omyl, se mění tak, aby zahrnoval „dopad na životní prostředí nebo sociální dopad“, „trvanlivost“ a „opravitelnost“. Pokud jde o obchodní praktiky, které mají být považovány za klamavá jednání, pokud vedou nebo mohou průměrné spotřebitele vést k rozhodnutí o obchodní transakci, které by jinak neučinili, se do čl. 6 odst. 2 směrnice 2005/29/ES doplňují **další dvě praktiky**:

- uvedení environmentálního tvrzení týkajícího se budoucího vlivu na životní prostředí bez jasných, objektivních a ověřitelných závazků a cílů a nezávislého systému monitorování,
- inzerování přínosů pro spotřebitele, které jsou na relevantním trhu považovány za běžnou praxi.

V článku 7 směrnice 2005/29/ES se seznam informací, které mají být v případě konkrétních obchodních praktik považovány za závažné a jejichž opomenutí může vést k tomu, že dotčená obchodní praktika bude považována za klamavou, rozšiřuje o následující položku:

- poskytuje-li obchodník službu, která porovnává produkty, a to i prostřednictvím nástroje pro informování o udržitelnosti, považují se za závažné informace o metodě

srovnání, o produktech, které jsou předmětem srovnání, a o dodavatelích těchto produktů a o opatřeních k aktualizaci informací.

Dalšími deseti obchodními praktikami doplněnými do přílohy I směrnice 2005/29/ES, které mají být za všech okolností považovány za nekalé, jsou:

- Uvedení označení udržitelnosti, které se nezakládá na systému certifikace nebo není zavedeno orgány veřejné správy.
- Uvedení obecného environmentálního tvrzení, u kterého obchodník není schopen prokázat uznaný vynikající environmentální profil relevantní pro dané tvrzení.
- Uvedení environmentálního tvrzení o celém produktu, pokud se ve skutečnosti týká pouze určitého aspektu produktu.
- Prezentace požadavků uložených právními předpisy na všechny produkty v příslušné kategorii produktů na trhu Unie jako charakteristického rysu nabídky obchodníka.
- Neinformování spotřebitele o tom, že aktualizace softwaru bude mít negativní dopad na používání zboží s digitálními prvky nebo na určité vlastnosti tohoto zboží, a to i v případě, že aktualizace vylepší fungování jiných vlastností.
- Neinformování spotřebitele o existenci prvku zboží, který byl zaveden s cílem omezit trvanlivost zboží.
- Tvrzení, že zboží má určitou trvanlivost, pokud jde o dobu nebo intenzitu používání, jestliže tomu tak není.
- Prezentace produktů v tom smyslu, že umožňují opravu, pokud tomu tak není, nebo neinformování spotřebitele o tom, že v souladu s požadavky právních předpisů není oprava zboží možná.
- Snaha přimět spotřebitele k výměně spotřebního materiálu zboží dříve, než je to z technických důvodů nutné.
- Neinformování o tom, že zboží je navrženo tak, aby se při použití spotřebního materiálu, náhradních dílů nebo příslušenství, které nejsou poskytovány původním výrobcem, omezila jeho funkčnost.

Článek 2 – Změny směrnice 2011/83/EU

Článek 2 návrhu mění směrnici 2011/83/EU, pokud jde o předšmluvní informace, které mají být poskytovány spotřebitelům při uzavírání smluv uzavřených na dálku a smluv uzavřených mimo obchodní prostory, jakož i jiných smluv než smluv uzavřených na dálku nebo smluv uzavřených mimo obchodní prostory, zejména co se týká informací o trvanlivosti a opravitelnosti zboží.

Směrnici rovněž mění, pokud jde o informace, na něž musí být spotřebitel upozorněn přímo před podáním objednávky v případě smluv uzavřených na dálku, které mají být uzavřeny elektronickými prostředky.

Pokud jde o předšmluvní informace, které mají být spotřebitelům poskytnuty při uzavírání smluv jiných než smluv uzavřených na dálku nebo mimo obchodní prostory, do seznamu v čl. 5 odst. 1 směrnice 2011/83/EU se doplňuje dalších šest položek, které zahrnují informace, jež mají být spotřebiteli poskytnuty jasným a srozumitelným způsobem.

Těchto **šest dodatečných položek** sestává z:

- informací o existenci a délce obchodní záruky výrobce na trvanlivost u všech druhů zboží, je-li tato informace zpřístupněna výrobcem,
- informace, že výrobce neposkytl žádné informace o existenci záruky výrobce na trvanlivost pro zboží využívající energii;
- existence a délky období, během něhož se výrobce zavazuje poskytovat aktualizace softwaru pro zboží s digitálními prvky,
- existence a délky období, během něhož se poskytovatel zavazuje poskytovat aktualizace softwaru pro digitální obsah a digitální služby,
- hodnocení opravitelnosti zboží, je-li to vhodné podle práva Unie,
- dalších informací o opravách, pokud by na úrovni Unie nebylo k dispozici hodnocení opravitelnosti – například informace o dostupnosti náhradních dílů a návodu k opravě.

Pokud jde o předsmulvné informace, které mají být spotřebitelům poskytnuty při uzavírání smluv uzavřených na dálku a smluv uzavřených mimo obchodní prostory, šest stejných položek se doplňuje na seznam v čl. 6 odst. 1 směrnice 2011/83/EU (informace poskytované spotřebiteli jasným a srozumitelným způsobem).

Co se týká informací, na něž má být spotřebitel upozorněn přímo před podáním objednávky, se v případě smluv uzavřených na dálku, které se uzavírají elektronickými prostředky, na seznam těchto informací, jež mají být poskytnuty podle čl. 8 odst. 2 směrnice 2011/83/EU, doplňují informace o existenci a délce obchodní záruky výrobce na trvanlivost (nebo o tom, že žádné takové informace nebyly poskytnuty, v případě zboží využívajícího energii).

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

kteřou se mění směrnice 2005/29/ES a 2011/83/EU, pokud jde o posílení postavení spotřebitelů pro ekologickou transformaci prostřednictvím lepší ochrany před nekalými praktikami a lepšími informacemi

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 114 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru,²⁰

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Aby bylo možné bojovat proti nekalým obchodním praktikám, které spotřebitelům brání rozhodovat se pro udržitelnou spotřebu, například praktikám spojeným s předčasným zastaráváním zboží, klamavými environmentálními tvrzeními („lakováním nazeleno“), netransparentními a nedůvěryhodnými označeními udržitelnosti nebo nástroji pro informování o udržitelnosti, měla by být do spotřebitelského práva Unie zavedena zvláštní pravidla. To by příslušným vnitrostátním orgánům umožnilo tyto praktiky účinně řešit. V případě zajištění spravedlivosti environmentálních tvrzení se spotřebitelé budou moci rozhodovat pro produkty, které jsou skutečně lepší pro životní prostředí než konkurenční produkty. Tím se povzbudí hospodářská soutěž ve směru k environmentálně udržitelnějším produktům, což sníží nepříznivý dopad na životní prostředí.
- (2) Tato nová pravidla by měla být zavedena jak změnou článků 6 a 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES²¹ týkajících se obchodních praktik, které mají být považovány za klamavé, a tudíž zakázané, na základě posouzení jednotlivých případů, tak změnou přílohy I směrnice 2005/29/ES s doplněním konkrétních klamavých praktik, jež jsou za všech okolností považovány za nekalé, a tudíž zakázané.

²⁰ Úř. věst. C , , s. .

²¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („směrnice o nekalých obchodních praktikách“) (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22).

- (3) S cílem odradit obchodníky od uvádění spotřebitelů v omyl, pokud jde o environmentální nebo sociální dopad jejich produktů, trvanlivost nebo opravitelnost těchto produktů, a to i prostřednictvím celkové prezentace produktů, by měl čl. 6 odst. 1 směrnice 2005/29/ES být změněn doplněním dopadu na životní prostředí nebo sociálního dopadu, trvanlivosti a opravitelnosti produktu na seznam hlavních znaků produktů, ve vztahu k nimž může být jednání obchodníka považováno za klamavé, a to na základě individuálního posouzení. Spotřebitele by rovněž neměly uvádět v omyl informace poskytované obchodníky o sociální udržitelnosti produktů, jako jsou informace o pracovních podmínkách, dobročinných příspěvcích nebo dobrých životních podmínkách zvířat.
- (4) Environmentální tvrzení, zejména tvrzení související s klimatem, se stále více vztahují k budoucímu vlivu na životní prostředí v podobě přechodu na uhlíkovou či klimatickou neutralitu nebo dosažení podobného cíle do určitého data. Prostřednictvím těchto tvrzení vytvářejí obchodníci dojem, že spotřebitelé nákupem jejich produktů přispívají k nízkouhlíkovému hospodářství. K zajištění spravedlivosti a důvěryhodnosti těchto tvrzení by měl být čl. 6 odst. 2 směrnice 2005/29/ES změněn tak, aby tato tvrzení zakazoval, a to na základě individuálního posouzení, nejsou-li podporovány jasnými, objektivními a ověřitelnými závazky a cíli stanovenými obchodníkem. Taková tvrzení by rovněž měla být podporována nezávislým systémem monitorování, který by monitoroval pokrok obchodníka z hlediska závazků a cílů.
- (5) Další potenciálně klamavou obchodní praktikou, která by měla být doplněna ke konkrétním cílům, na něž se zaměřuje čl. 6 odst. 2 směrnice 2005/29/ES, je inzerování přínosů pro spotřebitele, které jsou na relevantním trhu ve skutečnosti běžnou praxí. Pokud je například nepřítomnost chemické látky na trhu konkrétního produktu běžnou praxí, její propagace jakožto charakteristického znaku produktu by mohla představovat nekalou obchodní praktikou.
- (6) Stále běžnější marketingovou technikou je srovnávání produktů na základě jejich environmentálních nebo sociálních aspektů, včetně využívání nástrojů pro informování o udržitelnosti. S cílem zajistit, aby taková srovnání neuváděla spotřebitele v omyl, by měl být změněn článek 7 směrnice 2005/29/ES tak, aby spotřebiteli byly poskytnuty informace o metodě srovnání, o produktech, které jsou předmětem srovnání, a o dodavatelích těchto produktů a o opatřeních k aktualizaci informací. To by mělo zajistit, že se spotřebitelé budou ohledně obchodních transakcí rozhodovat informovaněji, pokud těchto služeb využijí. Srovnání by mělo být objektivní, a to zejména díky porovnání produktů, které plní stejnou funkci, používání společné metody a společných předpokladů a porovnání podstatných a ověřitelných vlastností srovnávaných produktů.
- (7) Použití označení udržitelnosti, která se nezakládají na systému certifikace nebo nejsou zavedena orgány veřejné správy, by mělo být zakázáno zahrnutím těchto praktik do seznamu v příloze I směrnice 2005/29/ES. Systém certifikace by měl splňovat minimální podmínky transparentnosti a důvěryhodnosti. Použití označení udržitelnosti bez systému certifikace je i nadále možné v případech, kdy jsou tato označení zavedena orgánem veřejné správy, nebo v případě dalších způsobů vyjadřování a uvádění údajů v souladu s článkem 35 nařízení (EU) č. 1169/2011. Toto pravidlo doplňuje bod 4 přílohy I směrnice 2005/29/ES, který zakazuje tvrzení, že obchodníku, obchodním praktikám obchodníka nebo produktu bylo uděleno schválení, potvrzení nebo povolení veřejného nebo soukromého subjektu, ačkoli tomu tak není nebo takové tvrzení není v souladu s podmínkami schválení, potvrzení nebo povolení.

- (8) V případech, kdy použití označení udržitelnosti zahrnuje obchodní sdělení, které naznačuje nebo vytváří dojem, že produkt má pozitivní nebo žádný dopad na životní prostředí nebo je pro životní prostředí méně škodlivý než konkurenční produkty, by toto označení udržitelnosti mělo být rovněž považováno za environmentální tvrzení.
- (9) Příloha I směrnice 2005/29/ES by rovněž měla být změněna tak, aby zakazovala uvádět obecná environmentální tvrzení bez uznaného vynikajícího environmentálního profilu, relevantního pro dané tvrzení. Příkladem takových obecných environmentálních tvrzení jsou „ekologicky šetrné“, „environmentálně šetrné“, „eko“, „zelené“, „přátelské k přírodě“, „ekologické“, „šetrné k životnímu prostředí“, „šetrné ke klimatu“, „jemné k životnímu prostředí“, „uhlíkově šetrné“, „uhlíkově neutrální“, „uhlíkově pozitivní“, „klimaticky neutrální“, „energeticky úsporné“, „biologicky rozložitelné“, „na biologické bázi“ nebo podobná tvrzení, jakož i širší prohlášení, jako jsou „vědomé“ nebo „odpovědné“, která naznačují vynikající environmentální profil nebo vytvářejí dojem takového profilu. Taková obecná environmentální tvrzení by měla být zakázána, pokud není prokázán vynikající environmentální profil nebo pokud není tvrzení specifikováno jasným a výrazným způsobem na stejném nosiči, například ve stejném televizním nebo rozhlasovém reklamním spotu, na obalu produktu nebo v internetovém prodejním rozhraní. Například tvrzení „biologicky rozložitelné“ ohledně určitého produktu by bylo obecným tvrzením, zatímco tvrzení „obal je biologicky rozložitelný kompostováním během jednoho měsíce“ by bylo konkrétním tvrzením, které nespadá do působnosti tohoto zákazu.
- (10) Vynikající environmentální profil lze prokázat souladem s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 66/2010²², nebo úředně uznanými systémy ekoznačky v členských státech nebo souladem se špičkovým environmentálním profilem v případě konkrétního environmentálního aspektu ve shodě s dalšími příslušnými právními předpisy Unie, jako je např. třída A v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1369²³. Daný vynikající environmentální profil by měl být pro dané tvrzení relevantní. Například obecné tvrzení „energeticky úsporný“ by bylo možné vydat na základě vynikajícího environmentálního profilu v souladu s nařízením (EU) 2017/1369. Naproti tomu obecné tvrzení „biologicky rozložitelný“ by nebylo možné založit na vynikajícím environmentálním profilu v souladu s nařízením (ES) č. 66/2010, pokud nejsou stanoveny požadavky na biologickou rozložitelnost v konkrétních kritériích ekoznačky EU týkající se příslušného produktu.
- (11) Další klamavou obchodní praktikou, která by měla být za všech okolností zakázána, a tedy přidána na seznam v příloze I směrnice 2005/29/ES, je environmentální tvrzení uvedené o celém produktu, týká-li se ve skutečnosti pouze určitého aspektu produktu. Tak by tomu bylo třeba v případě, kdy je produkt uváděn na trh jako „vyrobený s použitím recyklovaného materiálu“, což vyvolává dojem, že celý produkt je vyroben z recyklovaného materiálu, zatímco ve skutečnosti je z recyklovaného materiálu vyroben pouze obal.
- (12) Akční plán pro oběhové hospodářství²⁴ stanoví potřebu určit pravidla ohledně environmentálních tvrzení pomocí metod environmentální stopy výrobků a organizací.

²² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 66/2010 ze dne 25. listopadu 2009 o ekoznačce EU (Text s významem pro EHP) (Úř. věst. L 27, 30.1.2010, s. 1).

²³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1369 ze dne 4. července 2017, kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky a zrušuje směrnice 2010/30/EU (Úř. věst. L 198, 28.7.2017).

²⁴ COM(2020) 98 final, 11. března 2020.

Další požadavky ohledně environmentálních tvrzení budou muset být stanoveny v konkrétních právních předpisech Unie. Uvedené nové požadavky přispějí k cíli Zelené dohody pro Evropu²⁵, jímž je usnadnit kupujícím přijímání udržitelnějších rozhodnutí a prostřednictvím spolehlivých, porovnatelných a ověřitelných informací snížit riziko „lakování nazeleno“.

- (13) Za všech okolností by rovněž mělo být zakázáno prezentovat požadavky stanovené právními předpisy na veškeré produkty v příslušné kategorii produktů na trhu Unie, včetně dovážených produktů, jako charakteristický rys nabídky obchodníka, a tato praktika by měla být přidána na seznam v příloze I směrnice 2005/29/ES. Tento zákaz by se mohl vztahovat například na situace, kdy obchodník inzeruje, že daný produkt neobsahuje konkrétní chemickou látku, ačkoliv tato látka je již v Unii pro všechny produkty v rámci dané kategorie produktů zakázána zákonem. Zákaz by se naopak neměl vztahovat na obchodní praktiky podporující obchodníky nebo produkty v dodržování požadavků právních předpisů, které platí pouze pro některé produkty, ale nikoli pro jiné konkurenční produkty stejné kategorie na trhu Unie, například produkty pocházející ze zemí mimo EU.
- (14) S cílem zlepšit blahobyt spotřebitelů by změny přílohy I směrnice 2005/29/ES rovněž měly řešit několik praktik spojených s předčasným zastaráváním, včetně praktik plánovaného zastarávání, které je chápáno jako obchodní politika zahrnující záměrné plánování či navržení produktu s omezenou životností, aby se po uplynutí určité doby stal předčasně zastaralým nebo nefunkčním. Koupě produktů, u nichž se očekává, že vydrží déle, než se ve skutečnosti děje, působí spotřebitelům újmu. Navíc mají praktiky předčasného zastarávání celkově negativní dopad na životní prostředí v podobě zvýšeného materiálového odpadu. Proto řešení těchto praktik rovněž pravděpodobně sníží množství odpadu a přispěje k udržitelnější spotřebě.
- (15) Mělo by být zakázáno neinformovat spotřebitele o tom, že aktualizace softwaru, včetně aktualizace zabezpečení, bude mít negativní dopad na používání zboží s digitálními prvky nebo na určité vlastnosti tohoto zboží, a to i v případě, že aktualizace vylepší fungování jiných vlastností. Například budou-li spotřebitelé vyzváni, aby aktualizovali operační systém ve svém chytrém telefonu, bude obchodník povinen spotřebitele informovat, zda tato aktualizace bude mít negativní dopad na fungování kterékoli vlastnosti chytrého telefonu.
- (16) Mělo by být rovněž zakázáno neinformovat spotřebitele o existenci prvku zboží, který byl zaveden s cílem omezit trvanlivost zboží. Takovým prvkem by například mohl být software, který po určité době zastaví či sníží funkčnost zboží, nebo by se mohlo jednat o hardware, který je navržen tak, aby po určité době selhal. Zákaz neinformovat spotřebitele o těchto prvcích zboží doplňuje práva spotřebitelů a nemá dopad na prostředky nápravy, které mají spotřebitelé k dispozici, pokud představují nesoulad dle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771²⁶. K tomu, aby byla taková obchodní praktika pokládána za nekalou, by nemělo být nutné prokazovat, že účelem daného prvku je podnítit nahrazení příslušného zboží. Používání prvků omezujících trvanlivost zboží by se mělo rozlišovat od výrobních postupů využívajících materiály nebo procesy obecně nízké kvality, které vedou k omezené trvanlivosti zboží.

²⁵ COM(2019) 640 final, 11. prosince 2019.

²⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES (Úř. věst. L 136, 22.5.2019, s. 28).

Nesoulad zboží v důsledku použití materiálů nebo postupů nízké kvality by se měl i nadále řídit pravidly pro shodu zboží stanovenými ve směrnici (EU) 2019/771.

- (17) Další praktikou, která by měla být zakázána přílohou I směrnice 2005/29/ES, je praktika spočívající v tvrzení, že zboží má určitou trvanlivost, ačkoliv tomu tak není. Příkladem by byla situace, kdy obchodník spotřebitele informuje, že pračka by dle očekávání měla vydržet určitý počet pracích cyklů, přestože skutečné používání pračky ukazuje, že tomu tak není.
- (18) Podobně by příloha I směrnice 2005/29/ES měla být změněna tak, aby zakazovala prezentovat, že produkty umožňují opravu, pokud taková oprava není možná, jakož i neinformovat spotřebitele, že zboží dle požadavků právních předpisů není možné opravit.
- (19) Zákaz uvedených praktik v souvislosti s trvanlivostí a opravitelností ve směrnici 2005/29/ES by poskytl orgánům členských států v oblasti ochrany spotřebitele další donucovací nástroj pro lepší ochranu zájmů spotřebitelů v případech, kdy obchodníci nedodržují požadavky na trvanlivost a opravitelnost zboží podle právních předpisů Unie týkajících se produktů.
- (20) Další praktika spojená s předčasným zastaráváním, která by měla být zakázána a přidána na seznam v příloze I směrnice 2005/29/ES, je snaha přimět spotřebitele k nahrazení spotřebního materiálu produktu dříve, než by jinak bylo z technických důvodů nutné. Takové praktiky uvádějí spotřebitele v omyl, aby se domníval, že zboží již nebude fungovat, pokud k výměně spotřebního materiálu nedojde, a vedou jej tak k zakoupení více spotřebního materiálu, než je zapotřebí. Například praktika, kdy je spotřebitel prostřednictvím nastavení tiskárny vyzván, aby vyměnil inkoustové kazety tiskárny před tím, než jsou skutečně prázdné, za účelem pobídky ke koupi dalších inkoustových kazet, by byla zakázána.
- (21) Příloha I směrnice 2005/29/ES by měla být rovněž změněna tak, aby zakazovala neinformování spotřebitele, že zboží je navrženo způsobem, který omezuje jeho funkčnost, je-li používán spotřební materiál, náhradní díly nebo příslušenství, které neposkytuje původní výrobce. Například by bylo zakázáno uvádět na trh tiskárny, které jsou navrženy tak, aby se omezila jejich funkčnost, jestliže se používají inkoustové kazety neposkytované původním výrobcem tiskárny, aniž by byly tyto informace spotřebiteli sděleny. Tato praktika by mohla spotřebitele klamavě vést ke koupi jiných inkoustových kazet, kterou nelze pro tuto tiskárnu použít, což by mělo za následek zbytečné náklady na opravu, toky odpadu nebo dodatečné náklady způsobené povinností používat spotřební materiál původního výrobce, které spotřebitel v okamžiku koupě nemohl předvídat. Podobně by bylo také zakázáno uvádět na trh chytrá zařízení navržena tak, aby byla omezena jejich funkčnost při používání nabíječek nebo náhradních dílů, které neposkytuje původní výrobce, aniž by byly tyto informace spotřebiteli sděleny.
- (22) V zájmu toho, aby se spotřebitelé mohli informovaněji rozhodovat, a za účelem stimulace poptávky po zboží s delší trvanlivostí a jeho nabídky by měly být před uzavřením smlouvy poskytnuty konkrétní informace o trvanlivosti a opravitelnosti produktu. U zboží s digitálními prvky, digitálního obsahu a digitálních služeb by spotřebitelé měli být navíc informováni o době, po kterou jsou k dispozici bezplatné aktualizace softwaru. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU o právech

spotřebitelů²⁷ by proto měla být změněna tak, aby spotřebitelům poskytovala předšmluvní informace o trvanlivosti, opravitelnosti a dostupnosti aktualizací. Informace by spotřebitelům měly být poskytovány jasně a srozumitelně a v souladu s požadavky na přístupnost uvedenými ve směrnici (EU) 2019/882²⁸. Povinnost poskytovat spotřebitelům tyto informace doplňuje a neovlivňuje práva spotřebitelů uvedená ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/770²⁹ a (EU) 2019/771³⁰.

- (23) Dobrým ukazatelem trvanlivosti zboží je obchodní záruka výrobce na trvanlivost ve smyslu článku 17 směrnice (EU) 2019/771. Směrnice 2011/83/EU by proto měla být změněna tak, že bude výslovně vyžadovat, aby obchodníci prodávající zboží informovali spotřebitele o existenci obchodní záruky výrobce na trvanlivost pro všechny druhy zboží, pokud výrobce tyto informace zpřístupní.
- (24) Problém omezené trvanlivosti, která je v rozporu s očekáváním spotřebitelů, je nejvýznamnější u zboží využívajícího energii, což je zboží napájené z vnějšího zdroje energie. Také spotřebitelé mají o informace ohledně očekávané trvanlivosti největší zájem u této kategorie zboží. Z těchto důvodů, pouze u této kategorie zboží, by spotřebitelé měli být informováni, že výrobce neposkytl informace o existenci obchodní záruky výrobce týkající se trvanlivosti na dobu delší než dva roky.
- (25) Produkty obsahující součásti využívající energii, pokud jsou tyto součásti pouhým příslušenstvím a nepřispívají k hlavní funkci uvedeného zboží, jako je ozdobné osvětlení oděvů nebo obuvi nebo elektrické světlo pro jízdní kolo, by se za zboží využívající energii považovat neměly.
- (26) S ohledem na stanovenou minimální dobu trvání odpovědnosti prodávajícího za nesoulad se smlouvou v délce dvou let dle směrnice (EU) 2019/771 a na skutečnost, že k mnoha selháním produktů dochází po dvou letech, by se povinnost obchodníka informovat spotřebitele o existenci a době trvání obchodní záruky výrobce na trvanlivost měla vztahovat na záruky delší než dva roky.
- (27) S cílem usnadnit spotřebitelům při porovnávání zboží před uzavřením smlouvy informované rozhodnutí o obchodní transakci by obchodníci měli spotřebitele informovat o existenci a době trvání obchodní záruky výrobce na trvanlivost celého zboží, a nikoli určitých součástí zboží.
- (28) Výrobce a prodejce by měli mít i nadále možnost nabízet jiné druhy obchodních záruk a poprodejní služby s jakoukoli dobou trvání. Informace poskytované spotřebiteli o těchto jiných obchodních zárukách či službách by však neměly spotřebitele mást, pokud jde o existenci a dobu trvání obchodní záruky výrobce na trvanlivost, která se vztahuje na celé zboží a trvá déle než dva roky.

²⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64).

²⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/882 ze dne 17. dubna 2019 o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb (Úř. věst. L 151, 7.6.2019, s. 70).

²⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/770 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb (Úř. věst. L 136, 22.5.2019, s. 1).

³⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES (Úř. věst. L 136, 22.5.2019, s. 28).

- (29) V zájmu podpory hospodářské soutěže mezi výrobci, pokud jde o trvanlivost zboží s digitálními prvky, by obchodníci prodávající toto zboží měli spotřebitele informovat o minimální době, po kterou se výrobce zavazuje pro toto zboží poskytovat aktualizace softwaru. Aby se však zabránilo zahlcení spotřebitelů informacemi, měly by být tyto informace poskytovány pouze v případě, že je tato doba delší než doba trvání obchodní záruky výrobce na trvanlivost, která přesahuje dva roky, neboť tato záruka zahrnuje poskytování aktualizací, včetně aktualizací zabezpečení, jež jsou nezbytné pro zachování požadovaných funkcí a výkonnosti zboží s digitálními prvky. Dále jsou informace o závazku výrobce poskytovat aktualizace softwaru relevantní pouze v případě, že kupní smlouva týkající se zboží s digitálními prvky stanoví jediné poskytnutí digitálního obsahu nebo digitální služby, pro které se použije čl. 7 odst. 3 písm. a) směrnice (EU) 2019/771. Naproti tomu by neměl existovat žádný nový závazek poskytovat uvedené informace v případě, že kupní smlouva stanoví nepřetržité poskytování digitálního obsahu nebo digitální služby po určitou dobu, neboť u těchto smluv čl. 7 odst. 3 písm. b) směrnice (EU) 2019/771 s odkazem na čl. 10 odst. 2 nebo 5 určuje dobu, po kterou má prodávající zajistit, aby byl spotřebitel informován o aktualizacích a aby mu aktualizace byly poskytovány.
- (30) Obdobně by obchodníci nabízející digitální obsah a digitální služby měli spotřebitele rovněž informovat o minimální době, po kterou se poskytovatel digitálního obsahu nebo digitální služby, pokud se liší od obchodníka, zavazuje poskytovat aktualizace softwaru, včetně aktualizací zabezpečení, jež jsou nezbytné pro zachování souladu digitálního obsahu a digitálních služeb. Informace o závazku poskytovatele poskytovat aktualizace softwaru jsou relevantní pouze v případě, že smlouva stanoví jediné poskytnutí nebo řadu jednotlivých poskytnutí, pro které se použije čl. 8 odst. 2 písm. b) směrnice 2019/770. Naproti tomu by neměl existovat žádný nový závazek poskytovat uvedené informace v případě, že smlouva stanoví nepřetržité poskytování po určitou dobu, neboť u těchto smluv stanoví čl. 8 odst. 2 písm. a) směrnice (EU) 2019/770 dobu, po kterou má obchodník zajistit, aby byl spotřebitel informován o aktualizacích a aby mu aktualizace byly poskytovány.
- (31) Aby se spotřebitelé mohli informovaně rozhodovat o obchodní transakci a vybírat si zboží, které lze snáze opravit, měli by obchodníci před uzavřením smlouvy ve vhodných případech poskytnout u veškerých druhů zboží hodnocení opravitelnosti zboží poskytnuté výrobcem dle práva Unie.
- (32) Podle čl. 5 odst. 1 písm. e) a čl. 6 odst. 1 písm. m) směrnice 2011/83/EU jsou obchodníci povinni poskytnout spotřebiteli před tím, než je spotřebitel vázán smlouvou, informace o existenci a podmínkách poprodejních služeb, včetně služeb opravy, pokud jsou tyto služby poskytovány. Aby se navíc zajistilo, že spotřebitelé budou dobře informováni o opravitelnosti zboží, které kupují, měli by obchodníci v případech, kdy není dle práva Unie stanoveno hodnocení opravitelnosti, poskytnout u veškerých druhů zboží další relevantní informace o opravách, které zpřístupňuje výrobce, jako jsou informace o dostupnosti náhradních dílů a dále uživatelská příručka a příručka pro opravy.
- (33) Obchodníci by měli spotřebitelům poskytovat informace o existenci a době trvání obchodní záruky výrobce na trvanlivost a minimální době pro aktualizace, a dále informace o opravách jiné než hodnocení opravitelnosti, pokud výrobce nebo poskytovatel digitálního obsahu či digitální služby, liší-li se od obchodníka, příslušné informace zpřístupní. Zejména pokud jde o zboží, měl by obchodník spotřebitelům sdělit informace, které výrobce poskytl obchodníkovi nebo je zamýšlel jinak učinit snadno přístupnými pro spotřebitele před uzavřením smlouvy, a to uvedením na

samotném produktu, jeho obalu nebo etiketách a štítcích, které by si spotřebitel před uzavřením smlouvy běžně prohlédl. Od obchodníka by se nemělo vyžadovat, aby tyto informace od výrobce aktivně vyhledával, například na internetových stránkách daného produktu.

- (34) Směrnice 2005/29/ES a 2011/83/EU nadále fungují jako „záchranná síť“, která zajišťuje zachování vysoké úrovně ochrany spotřebitele ve všech odvětvích tím, že doplňují právní předpisy Unie týkající se daných odvětví a produktů, jež se přednostně použijí v případě rozporu.
- (35) Jelikož cílů této směrnice, totiž umožnit spotřebitelům informovanější rozhodování o obchodních transakcích s cílem podpořit udržitelnou spotřebu, odstranit praktiky, které poškozují udržitelnou ekonomiku a spotřebitele klamáním odvádějí od možností udržitelné spotřeby, a zajistit lepší a jednotné uplatňování právního rámce Unie v oblasti ochrany spotřebitele, nemůže být uspokojivě dosaženo jednotlivými členskými státy, ale spíše jich z důvodu celounijní povahy problému může být lépe dosaženo na unijní úrovni, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je k dosažení uvedených cílů nezbytné.
- (36) Členské státy se v souladu se společným politickým prohlášením členských států a Komise ze dne 28. září 2011 o informativních dokumentech³¹ zavázaly, že v odůvodněných případech doplní oznámení o opatřeních přijatých za účelem provedení směrnice ve vnitrostátním právu o jeden či více dokumentů s informacemi o vztahu mezi jednotlivými složkami směrnice a příslušnými částmi vnitrostátních nástrojů přijatých za účelem provedení směrnice ve vnitrostátním právu. V případě této směrnice považuje normotvůrce předložení těchto dokumentů za odůvodněné,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Změny směrnice 2005/29/ES

Směrnice 2005/29/ES se mění takto:

- 1) V článku 2 se doplňují nová písmena o) až y), která znějí:

„o) „environmentálním tvrzením“ jakékoli sdělení nebo znázornění, které není povinné podle práva Unie ani vnitrostátního práva, včetně textového, obrazového, grafického nebo symbolického znázornění v jakékoli formě, včetně štítků, obchodních značek, názvů společností nebo názvů produktů, v souvislosti s obchodním sdělením, které uvádí nebo naznačuje, že produkt nebo obchodník mají pozitivní nebo žádný dopad na životní prostředí nebo na životní prostředí působí méně škodlivě než jiné produkty nebo obchodníci, nebo že v průběhu času svůj dopad zlepšili;

p) „výslovným environmentálním tvrzením“ environmentální tvrzení, které má textovou podobu nebo je uvedeno na označení udržitelnosti;

³¹ Úř. věst. C 369, 17.12.2011, s. 14.

q) „obecným environmentálním tvrzením“ jakékoli výslovné environmentální tvrzení, které není obsaženo v označení udržitelnosti, pokud specifikace tvrzení není uvedena jasným a výrazným způsobem na stejném nosiči;

r) „označením udržitelnosti“ jakákoli dobrovolná značka důvěry, značka kvality nebo ekvivalentní značka, ať veřejná či soukromá, jejímž cílem je odlišit a propagovat produkt, postup nebo podnik s odkazem na jeho environmentální či sociální aspekty nebo obojí. To se nevztahuje na žádné povinné označení požadované dle práva Unie nebo vnitrostátního práva;

s) „systémem certifikace“ systém ověřování třetí stranou otevřený za transparentních, spravedlivých a nediskriminačních podmínek všem obchodníkům, kteří jsou ochotni a schopni dodržovat požadavky systému, který osvědčuje, že produkt splňuje určité požadavky, a jehož sledování souladu s požadavky je objektivní, založené na mezinárodních, unijních nebo vnitrostátních normách a postupech a prováděné stranou nezávislou na vlastníkovvi systému i na obchodníkovi;

t) „nástrojem pro informování o udržitelnosti“ software, včetně internetové stránky, části internetových stránek nebo aplikace, provozovaný obchodníkem nebo jeho jménem, který poskytuje spotřebitelům informace o environmentálních nebo sociálních aspektech produktů nebo který produkty z hlediska těchto aspektů srovnává;

u) „uznaným vynikajícím environmentálním profilem“ environmentální profil, který je v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 66/2010*, vnitrostátními nebo regionálními systémy ekoznaček podle normy EN ISO 14024 (typ I) úředně uznanými v souladu s článkem 11 nařízení (ES) č. 66/2010 nebo s jinými použitelnými právními předpisy Unie;

v) „trvanlivostí“ trvanlivost ve smyslu čl. 2 bodu 13 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771**;

w) „aktualizací softwaru“ bezplatná aktualizace, včetně aktualizace zabezpečení, jež je nezbytná k zachování souladu zboží s digitálními prvky, digitálním obsahem a digitálními službami podle směrnic (EU) 2019/770 a (EU) 2019/771;

x) „spotřebním materiálem“ jakákoli součást zboží, která je opakovaně používána a musí být nahrazena, aby zboží fungovalo tak, jak je zamýšleno;

y) „funkčností“ funkčnost ve smyslu čl. 2 bodu 9 směrnice (EU) 2019/771.

* Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 66/2010 ze dne 25. listopadu 2009 o ekoznačce EU (Úř. věst. L 27, 30.1.2010, s. 1).

** Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES (Úř. věst. L 136, 22.5.2019, s. 28).“

- 2) Článek 6 se mění takto:
 - a) v odstavci 1 se písmeno b) nahrazuje tímto:

„b) hlavní znaky produktu, jako je jeho dostupnost, výhody, rizika, provedení, složení, dopad na životní prostředí nebo sociální dopad, příslušenství, trvanlivost, opravitelnost, poprodejní služby zákazníkům a vyřizování reklamací a stížností, postup a datum výroby nebo dodání, způsob dodání, způsobilost k účelu použití, možnosti použití, množství, specifikace, zeměpisný nebo obchodní původ nebo očekávané výsledky jeho použití nebo výsledky a podstatné části zkoušek nebo kontrol provedených na produktu;“
 - b) v odstavci 2 se doplňují nová písmena d) a e), která znějí:

„d) uvedení environmentálního tvrzení, které se týká budoucího vlivu na životní prostředí bez jasných, objektivních a ověřitelných závazků a cílů a bez nezávislého systému monitorování;

e) inzerování přínosů pro spotřebitele, které jsou na relevantním trhu považovány za běžnou praxi.“
- 3) V článku 7 se doplňuje nový odstavec 7, který zní:

„7. „Poskytuje-li obchodník službu, která porovnává produkty, a to i prostřednictvím nástroje pro informování o udržitelnosti, pak se informace o metodě srovnání, o produktech, které jsou předmětem srovnání, a o dodavatelích těchto produktů i opatření zavedená k aktualizaci uvedených informací považují za závazné.“
- 4) Příloha I se mění v souladu s přílohou této směrnice.

Článek 2

Změny směrnice 2011/83/EU

Směrnice 2011/83/EU se mění takto:

- 1) Článek 2 se mění takto:
 - a) vkládá se nový bod 3a, který zní:

„3a) „zbožím využívajícím energii“ zboží, které je pro fungování zamýšleným způsobem závislé na přívodu energie (elektriny, fosilních paliv a obnovitelných zdrojů energie);“
 - b) vkládají se nové body 14a až 14e, které znějí:

„14a) „obchodní zárukou na trvanlivost“ obchodní záruka výrobce na trvanlivost uvedená v článku 17 směrnice (EU) 2019/771, podle níž je výrobce přímo odpovědný spotřebiteli po celou dobu trvání této záruky za opravu nebo výměnu zboží;

14b) „trvanlivostí“ trvanlivost ve smyslu čl. 2 bodu 13 směrnice (EU) 2019/771;

14c) „výrobce“ výrobce ve smyslu čl. 2 bodu 4 směrnice (EU) 2019/771;

14d) „hodnocením opravitelnosti“ bodové hodnocení vyjadřující způsobilost zboží k tomu, aby bylo opraveno, na základě metody stanovené v souladu s právem Unie;

14e) „aktualizací softwaru“ bezplatná aktualizace, včetně aktualizace zabezpečení, jež je nezbytná k zachování souladu zboží s digitálními prvky, digitálním obsahem a digitálními službami podle směrnic (EU) 2019/770 a (EU) 2019/771;“.

2) V článku 5 se odstavec 1 mění takto:

a) vkládají se nová písmena ea) až ed), která znějí:

„ea) u veškerého zboží informace o tom, že se na zboží vztahuje obchodní záruka na trvanlivost, a o její době trvání v jednotkách času, pokud se záruka na trvanlivost vztahuje na celé zboží a trvá déle než dva roky, zpřístupní-li tyto informace výrobce;

eb) u zboží využívajícího energii, pokud výrobce nezpřístupní informace uvedené v písmeni ea), informace, které výrobce neposkytl o existenci obchodní záruky na trvanlivost delší než dva roky. Tyto informace musí být přinejmenším stejně výrazné jako jakékoli jiné informace o existenci a podmínkách poprodejních služeb a obchodních záruk poskytovaných dle písmene e);

ec) u zboží s digitálními prvky, zpřístupní-li tyto informace výrobce, minimální dobu v jednotkách času, během níž výrobce poskytuje aktualizace softwaru, pokud smlouva nestanoví nepřetržité poskytování digitálního obsahu nebo digitální služby po určitou dobu. Jsou-li poskytnuty informace o existenci obchodní záruky na trvanlivost v souladu s písmenem ea), poskytnou se informace o aktualizacích, pokud jsou tyto aktualizace poskytovány po dobu delší, než trvá obchodní záruka na trvanlivosti;

ed) u digitálního obsahu a digitálních služeb, pokud se jejich poskytovatel liší od obchodníka a tyto informace zpřístupní, minimální dobu v jednotkách času, během níž poskytovatel dodává aktualizace softwaru, pokud smlouva nestanoví nepřetržité poskytování digitálního obsahu nebo digitální služby po určitou dobu;“

b) doplňují se nová písmena i) a j), která znějí:

„i) případně hodnocení opravitelnosti zboží;

j) nepoužije-li se písmeno i), informace zpřístupněné výrobcem ohledně dostupnosti náhradních dílů, včetně postupu jejich objednání, a o dostupnosti uživatelské příručky a příručky pro opravy.“

3) V článku 6 se odstavec 1 mění takto:

a) vkládají se nová písmena ma) až md), která znějí:

„ma) u veškerého zboží informace o tom, že se na zboží vztahuje obchodní záruka na trvanlivost, a o její době trvání v jednotkách času, pokud se záruka na trvanlivost vztahuje na celé zboží a trvá déle než dva roky, zpřístupní-li tyto informace výrobce;

mb) u zboží využívajícího energii, pokud výrobce nezpřístupní informace uvedené v písmeni ma), informace, které výrobce neposkytl o existenci obchodní záruky na trvanlivost delší než dva roky. Tyto informace musí být přinejmenším stejně výrazné jako jakékoli jiné informace o existenci a podmínkách poprodejních služeb a obchodních záruk poskytovaných dle písmena m);

mc) u zboží s digitálními prvky, zpřístupní-li tyto informace výrobce, minimální dobu v jednotkách času, během níž výrobce poskytuje aktualizace softwaru, pokud smlouva nestanoví nepřetržité poskytování digitálního obsahu nebo digitální služby po určitou dobu. Jsou-li poskytnuty informace o existenci obchodní záruky na trvanlivost v souladu s písmenem ma), poskytnou se informace o aktualizacích, pokud jsou tyto aktualizace dodávány po dobu delší, než trvá obchodní záruka na trvanlivost;

md) u digitálního obsahu a digitálních služeb, pokud se jejich poskytovatel liší od obchodníka a tyto informace zpřístupní, minimální dobu v jednotkách času, během níž poskytovatel dodává aktualizace softwaru, pokud smlouva nestanoví nepřetržité poskytování digitálního obsahu nebo digitální služby po určitou dobu;“

b) doplňují se nová písmena u) a v), která znějí:

„u) případně hodnocení opravitelnosti zboží;

v) nepoužije-li se písmeno u), informace zpřístupněné výrobcem ohledně dostupnosti náhradních dílů, včetně postupu jejich objednání, a o dostupnosti uživatelské příručky a příručky pro opravy.“

4) V čl. 8 odst. 2 se první pododstavec nahrazuje tímto:

„Pokud smlouva uzavíraná na dálku elektronickými prostředky zavazuje spotřebitele k zaplacení, upozorní obchodník spotřebitele jasným a výrazným způsobem a bezprostředně před tím, než spotřebitel učiní objednávku, na informace uvedené v čl. 6 odst. 1 písm. a), e), ma), mb), o) a p).“

Článek 3

Zprávy Komise a revize

Do [5 let od přijetí] předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o uplatňování této směrnice.

Ke zprávě případně připojí příslušné legislativní návrhy.

Článek 4

Provedení ve vnitrostátním právu

1. Členské státy nejpozději do [18 měsíců od přijetí] přijmou a zveřejní právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí. Znění těchto předpisů neprodleně sdělí Komisi.

Použijí tyto předpisy od [24 měsíců od přijetí].

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 5

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 6

Určení

Tato směrnice je určena členskými státem.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*